

DITT VALG – 2019

VÆR MODIG! VELG NYTT!

KOMMUNEPROGRAM 2019-2023

GOD OPPVEKST

Småbarnsfamilier skal kunne satse på en fremtid i Porsanger

GOD ELDREMSORG

Kommunen må skape et variert tilbud for de eldre

GOD ØKONOMI

Fellesskapets ressurser må forvaltes på en nøktern måte

TVERRPOLITISK LISTE I PORSANGER
PORSÁNGGU BELLODATRASTTIDEADDJI LISTU
PORSANGIN POIKKIPOLITTINEN LISTA

Et godt tjenestetilbud. Tverrpolitisk liste i Porsanger (TLP) mener at kommunens viktigste oppgave er å legge til rette for et godt tjenestetilbud for våre innbyggere. Vårt ønske er å gi befolkningen i Porsanger rom for å leve gode og meningsfulle liv, hele livet, der de bor. Denne visjonen vil være førende for våre politikere når samarbeid med andre partier diskuteres.

En god kommune. Vi vil arbeide for at Porsanger skal oppleves som en god kommune å bo og leve i. Ungdom skal gis muligheter for en aktiv ungdomstid, og eldre skal gis trygghet for en god alderdom. Vi vil ha et samfunn hvor vi stiller opp for hverandre i alle livsfaser. God folkehelse kan fremmes ved hjelp av et stabilt og forutsigbart tjenestetilbud.

Solidarisk felleskap. Vi mener at levende lokalsamfunn er en verdi i seg selv. Vi er en kommune med relativt få innbyggere spredt over et stort område. Vi må ta vare på hverandre, og sammen gjøre kommunen til en sterk enhet som løser oppgavene på en solidarisk måte.

Trygg og forutsigbar. TLP vil lage gode planer for kommunen vår. Gode, langsiktige planer skal ligge til grunn for nøkterne årsbudsjett og strategiske valg for fremtiden. For å få til en god utvikling av samfunnet vårt, må kommuneplanarbeidet prioriteres høyt. God plan- og økonomistyring er en forutsetning for at Porsanger skal være en trygg og forutsigbar kommune for innbyggere, ansatte og familier som vil satse på en fremtid hos oss.

Økonomisk etterslep. Vi vil gjøre de nødvendige grepene for å styre kommunen i ønsket retning. Vi ser at vår kommune har mistet oversikt over økonomien samtidig som det gjøres lite gjennomtenkte investeringer og prioriteringer. Det økonomiske etterslepet utgjør omtrent 20 millioner kroner når det nye kommunestyret tiltrer høsten 2019. Tilfeldige årsresultater fører til et uforutsigbart tjenestetilbud, frykt for at arbeidsplasser forsvinner, og i noen tilfeller også fraflytting. Sånn kan det ikke fortsette.

God forvaltning. Felleskapets ressurser må forvaltes på en nøktern måte. Det vil vi gjøre med å bruke økonomiske styrings- og kontrollverktøy for å sikre en bærekraftig økonomi. Vi mener å ha løsningene som vil være de mest skånsomme overfor befolkningens tjenestetilbud. Våre prioriteringer i årsbudsjettene skal være med på å sikre kommunens primærtjenester som barnehager og skoler, helse og omsorg. Vi er opptatt av trygge oppvekstvilkår for barna våre og en verdig alderdom for våre eldre.

Gode prioriteringer. Det er menneskene som er kommunens viktigste ressurs. Vi ønsker å lytte til folk og være ydmyke

Hans Magnus Thunestvedt, f. 1984 - Ordfører kandidat

Kamilla Andersen, f. 2000 - Varaordfører kandidat

overfor deres meninger. Derfor vil vi utøve vår politikk i det åpne landskapet der livene leves, meningene dannes og debattene starter. Det er det som skaper tillit og gir de beste løsningene. Løsningene er ikke å si opp ansatte, svekke hjemmetjenestene, legge ned skoler eller selge rådhuset, men å forvalte felleskapets ressurser på en ansvarlig måte. Prioriteringene må være gjennomtenkte og gjennomførbare.

Nytt valg. Hvert fjerde år dømmer velgerne partienes prioriteringer, vurderer politikernes arbeid og avgjør hvem som skal styre de neste fire årene. Nå kan tida være inne for å velge nytt; slippe nye politikere til, nye tanker og nye ideer, nye måter å løse utfordringene på. Det er en oppgave TLP er klar for å ta. Vi er klar for å ta ansvar, vi er klar til å ta styring og vi er forberedt på å få kontroll på kommunens økonomi.

Vår oppfordring er enkel; vær modig, velg nytt!

Godt valg, og bruk stemmeretten!

Vi ønsker å lytte til folk og være ydmyke overfor deres meninger.

Tverrpolitisk liste i Porsanger, 2019

TLP vil arbeide for at småbarnsfamilier vil satse på en fremtid i Porsanger. Barn og unge i hele Porsanger skal få gå i barnehage og på skole nærmest mulig hjemmet sitt. Derfor vil vi arbeide for å bevare oppvekstsentrene i distriktene og sikre gode oppvekstvilkår i sentrumsskolene og barnehagene.

Best i klassen. Det er i skolenes interesse å ha de best kvalifiserte lærerne for å sikre god kvalitet på tilbudet som gis. Flere dyktige lærere er en forutsetning for god læring i grunnskolen. Ledige stillinger må lyses ut tidligst mulig for å få flest mulig søkere. TLP vil ta initiativ til at kommunen innarbeider rutiner for å bli best på rekruttering av lærere med riktig kompetanse.

Rekruttering. Stipendordningen for nyansatte må videreføres slik at vi fortsatt har et fortrinn i konkurransen om å rekruttere lærere. Kommunen bør også tilby nyutdannede lærere ett år med veiledning fra en mentor samt redusert undervisningsbyrde, for å få en smidig overgang fra studier til arbeidsliv.

Bedre tid. TLP vil legge til rette for at mest mulig av lærernes tid skal vies til arbeid med undervisning, oppfølging av elevene og samarbeid med hjemmet. Man kan redusere kontaktlærernes undervisningsbyrde eller øke kontaktlærertillegget for å kompensere for merarbeidet.

Fysisk aktivitet. TLP vil arbeide for at skolene innfører fysisk aktivitet hver dag. Vi vil at alle skolebarn i Porsanger får tilbud om svømmeopplæring i henhold til lovkrav og målet om svømmedyktighet i den nasjonale læreplanen.

Tre stammers møte. Skoler, barnehager og oppvekstsentre i Porsanger har en svært viktig rolle i arbeidet med å ivareta og styrke Porsangers tre språk og kulturer. Skoler og barnehager i Porsanger bør benytte seg aktivt av de ressurser som finnes i lokalsamfunnet og ved Samisk språk- og kultursenter, Mearrasiidá, Kvensk språksenter og Kvensk institutt.

Samisk klasse. TLP vil arbeide for at skolene i Porsanger har en undervisningsmodell hvor elever med samisk som førstespråk skal få tilbud om egne samiskklasser med samisk-språklige kontaktlærere.

Elever med samisk som førstespråk skal få tilbud om egne samisk-klasser.

Læring i friluft. Bruk av naturen er viktig for trivsel og bolyst for en stor del av Porsangers befolkning, og også for mange utflyttede porsangværingar og andre som vurderer å flytte hit. TLP vil at bruk av naturen også skal gjenspeile seg i undervisninga. Det vil gi nyttig kompetanse og bidra til et godt skolemiljø, noe som også kan ha betydning for valg av bosted i voksen alder. Derfor vil TLP være med på å bidra med ressurser slik at skolene i Porsanger for alvor kan oppnå målet om «læring i friluft». Det er ikke alle barn som får anledning til å lære seg å bruke de mulighetene naturen i Porsanger har å by på. Skolen er en naturlig bidragsyter for å fremme gleden av å bruke naturen.

Entreprenørskap. TLP vil bidra til at kommunen satser på arbeidet med «Ungt entreprenørskap» i skolen slik at elever kan starte egne ungdomsbedrifter. Det er viktig for barns utvikling at de selv får løse oppgaver kreativt og selv måtte finne svaret på utfordringene. Finansieringen av materialer, utstyr og verktøy til kunst- og håndverksfagene må også prioriteres.

Mobbefritt oppvekstmiljø. Barn, elever og lærere skal ha en arbeids- og lekeplass som er trygg, og hvor det er et godt sosialt miljø. TLP vil at alle barnehager og skoler i kommunen skal ha en plan for hvordan de jobber med å forebygge og forhindre mobbing og sosial utestengelse. Det skal være gode rutiner for håndtering av mobbesaker på en systematisk måte. Barn, ungdom, foresatte og ansatte må alle være delaktige i arbeidet med å strekke seg etter en mobbefri skole.

EN GOD ALDERDOM I PORSANGER

Antallet eldre øker og folk lever lenger, noe som betyr at flere vil trenge hjelp og omsorg. De fleste ønsker å bo i hjemmet sitt, noe som ikke er mulig for alle. Porsanger kommune må derfor ha et variert tilbud innenfor eldreomsorgen.

Grunnbemannning. TLP vil arbeide for at grunnbemanningen i helsesektoren styrkes for å møte behovet når andelen eldre øker. Det er viktig å dekke de primære behov som ernæring, stell og medisin, og sosiale behov, enten folk bor hjemme eller på institusjon.

Et godt liv. Alle beboere på kommunale institusjoner må sikres meningsfull aktivitet og deltagelse. Det skal være et godt og variert kultur- og aktivitetstilbud til beboerne på syke- og aldershjem. Det må utarbeides aktivitetsplaner for beboere på sykehjemmet og i omsorgsboliger.

Tilrettelegge. Pasientrettighetene må tas på alvor, slik at pasienter, brukere og pårørende får god informasjon og rett til medvirkning. Søknader om omsorgstjenester må besvares tidlig. Eldre og pårørende må vite at kommunen legger til rette for hjelp og avlastning straks behovet er der.

HJEMMEBASERT OMSORG

Våre eldre skal kunne velge mellom ulike boformer. Noen hjem må tilrettelegges for en ny livsfase. For både kommunen og innbyggerne vil det være gunstig at de som kan motta hjemmebasert omsorgstilbud, blir boende hjemme.

Effektiv. De som arbeider med hjemmebasert omsorg skal få bruke mesteparten av arbeidsdagen hos brukerne, og tjenesten skal organiseres slik at man begrenser tiden som brukes til kjøring. Det må legges til rette for baser i distriktene slik at de ansatte sparer mange timer kjøring hver dag.

Forebygge. Porsanger trenger et godt organisert forebyggende arbeid knyttet til livsstilssykdommer. Eldre skal kunne få

veiledning om livsstil og kosthold for å holde seg friske lengst mulig. Å satse på folkehelse er viktig forebyggende arbeid for å utsette pleiebehov. Det må gis veiledning om tilretteleggingstiltak i eget hjem, gjerne i samarbeid med hjelpemiddelsentralen.

Tilrettelegge. Hjemmesykepleien må beholde natt-tjenesten i Lakselv for å sikre at de med omsorgsbehov døgnet rundt kan motta hjelp i hjemmet sitt om natta. Helgetilbudet i hjemmetjenesten må bevares i distriktene, hvis ikke vil flere eldre være avhengig av omsorgsboliger i Lakselv. Helgetilbudet er en rimelig løsning for kommunen, samtidig som målet om å bo lengst mulig hjemme kan innfris.

ORGANISERING AV HELSE- OG OMSORGSTJENESTENE

Dagens drift av helse- og omsorgstjenestene er ikke bærekraftig i det lange løp. Sektoren alene hadde et merforbruk på nærmere 20 millioner kroner i 2018. Driftskostnadene til legestasjonen har økt med 11 millioner kroner på få år. TLP vil iverksette riktige tiltak for å redusere kostnadene i helsesektoren uten at tjenestetilbudet svekkes.

Bærekraftig. God arbeids- og ledelseskultur er nøkkelen til sunne og bærekraftige enheter. Dersom driftsenhetene i helsesektoren er for små, er det vanskelig å ha full oversikt. TLP vil ta initiativ til en full gjennomgang av kommunens

organisering og ressursbruk i helse- og omsorgssektoren. Vi ønsker en best mulig drift for å sikre en bærekraftig tjeneste i fremtida.

Prioritering. Hjemmetjenesten må organiseres slik at tidstyvene forsvinner. De viktigste oppgavene for de som trenger det mest skal prioriteres. Behovet for hjelp må kartlegges etter kriterier som gir riktig prioritering. Tildelte ressurser må vurderes fortløpende. Bare slik kan vi hjelpe flest mulig eldre til å utsette behovet for institusjonsplass eller omsorgsbolig.

Hjemmetjenesten må prioritere de viktigste oppgavene for de som trenger det mest.

ET MODERNE HELSESENTER I LAKSELV

TLP vil ta initiativ til å starte planleggingen av et moderne helsesenter i Lakselv som skal dimensjoneres etter kommunens behov. I et lengre perspektiv vil det være billigst å bygge et nytt helsebygg fremfor å flikke på det gamle. Bedre fasiliteter vil gjøre både arbeidshverdagen for de ansatte og rekrutteringen av nye fagarbeidere enklere. Et godt fysisk arbeidsmiljø har vist seg å øke trivselen på arbeidsplassen samt redusere arbeidsslitastjen, noe som igjen fører til lavere sykefravær.

Å bygge et nytt helsesenter krever god planlegging og ikke minst god økonomi. Derfor må planleggingen begynne allerede nå. Langsiktig planlegging og tverrpolitisk samarbeid er nøkkelen for å lykkes med arbeidet. TLP vil bruke kommende valgperiode til å forberede kommunen økonomisk på det økende behovet innenfor helse- og omsorgssektoren. Vi vil legge til rette for det økonomiske handlingsrommet som kreves for å kunne realisere målet om et nytt helsesenter. Det vil være vår viktigste langsiktige oppgave etter valget.

RUS OG PSYKIATRISK HELSEVERN

Forebyggende arbeid lønner seg i det lange løp, og Porsanger trenger et godt organisert forebyggende arbeid knyttet til rus og psykisk helse. Psykiske lidelser kan forebygges, og tidlig behandling kan gi gode resultater.

Et aktivt og oppsøkende ettervern av pasienter og pårørende er viktig da mennesker i kriser ofte ikke er i stand til å be om hjelp selv. Terskelen for å få hjelp må bli lavere og kommunen må sørge for at folk får kunnskap om hvor de kan få hjelp når de trenger det.

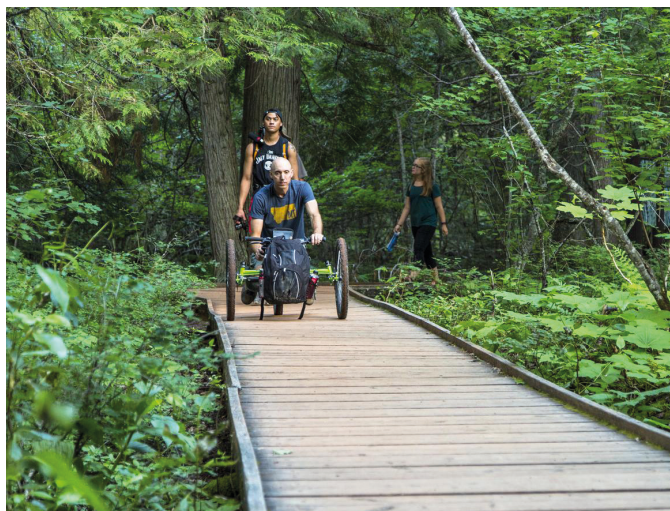
TLP vil prioritere midler til en kommunepsykolog slik at kommunens psykiske helsevern styrkes.

ET TILGJENGELIG SAMFUNN

Mennesker med nedsatt funksjonsevne skal kunne bruke naturen. Bruk av naturen er viktig for å forebygge både livsstilssykdommer og psykisk helse. TLP vil derfor at det skal finnes gode tilrettelagte tilbud slik at mennesker med nedsatt funksjonsevne kan benytte seg av naturen.

Mennesker med nedsatt funksjonsevne skal kunne forvente at kommunale bygg er tilpasset deres behov. TLP vil arbeide for at alle kommunale bygg er tilrettelagt med teleslynger. Laatasveien må tilrettelegges med merking langs både vei og gangvei slik at blinde og svaksynte med førerhund enklere kan orientere seg langs den trafikkerte veien. Universell utforming skal ligge til grunn for alt som planlegges og iverksettes i kommunen. Eksisterende infrastruktur må tilrettelegges slik at alle kan bruke den.

BOLIGPOLITIKK

Kommunen må gjøre tiltak for å innfri behovet for flere omsorgsboliger. Det må bygges leiligheter tilpasset eldre menneskers behov. Beliggenhet er viktig; omgivelsene må være rolige med kort vei til sentrum. Kommunens arealplan må ta hensyn til hvilke områder som primært skal legges av til omsorgsboliger.

Kommunen må i sine planer tilrettelegge for gode og spredte arealer til tomter og boliger for Forsvaret. Vi ønsker ikke at forsvarsboliger skal samles i egne områder. Forsvarets

tilstedeværelse må utnyttes slik at Lakselv vokser som kommunesenter. Det skal legges til rette for bygging i henhold til kommunens planverk.

TLP vil ta initiativ til at kommunen går i dialog med Porsanger Boligstiftelse om å redusere depositumet som kreves av stiftelsens leietakere. I dag kreves et depositum tilsvarende 6 måneders husleie som mange leietakere ikke har råd til og som fører til at de må henvende seg til banker for finansiering.

HVER ARBEIDSPASS TELLER

Næringslivet i Porsanger består av mange små bedrifter. Hver person som etablerer sin egen arbeidsplass vil styrke kommunens økonomi. Derfor må Porsanger kommune verdsette hver arbeidsplass like mye. Rammeoverføringer fra staten og skatteinntekter baserer seg på at det bor og arbeider folk i hele Porsanger.

Nyetableringer. TLP vil at kommunen skal gjøre det lettere for småbedrifter å etablere seg i Porsanger. Derfor ønsker vi et kommunalt fond for etablering av små-

bedrifter. Kommunen må tilrettelegge for kurs i bedriftsetablering og kurs for nye næringsdrivende. Nyetablerere bør få hjelp til å søke om midler fra det offentlige.

Arealplan. Kommunen må bidra til å skape gode rammebetingelser for nyetableringer. TLP vil prioritere arbeidet med kommuneplanens arealdel, som er et viktig redskap for tilrettelegging for næringsvirksomhet. Gode arealplaner bidrar til at kommunen enkelt kan tilby næringsaktører regulerte områder for ulike typer næringsaktivitet.

LAKSELV SOM HANDELSSENTRUM

Styrking og utvikling av Lakselv som handels- og kommunesenter styrker mulighetene for utvikling av Porsanger kommune som helhet. Ved å ta vare på det brede tilbudet av varer og tjenester, vil Lakselvs posisjon som handelssentrum for Midt-Finnmark bestå. Derfor vil TLP jobbe for å motivere porsangværingene til å slå ring om næringsdrivende ved å handle lokalt. I neste omgang kan det skape nye arbeidsplasser og gi enkelte bedrifter handlingsrom til å utvide sitt marked utover kommunens grenser.

Et attraktivt sentrum. Kommunen må i sin arealplan ta hensyn til utviklingen av Lakselv som handelssentrum i Midt-Finnmark, og legge til rette for at nye butikker kan etablere seg. Kommunen må bidra til å gjøre Lakselv til et attraktivt område å etablere seg i. Vi vil ha et levende sentrum med flere grøntarealer og sosiale områder. Som en del av sentrumsplanen må det sees på muligheter for å anlegge arealer som innbyr til aktivitet. I samråd med idrettsmiljøene bør slike muligheter drøftes.

PRIMÆRNÆRINGENE

Primærnæringene gir mange arbeidsplasser og er med på å opprettholde bosettingsmønsteret i hele Porsanger. I en verden som opplever kriser og matmangel, er de lokale råvareprodusentene gull verdt for å sikre tilgang til lokal mat. Primærnæringene er også viktig for reiseliv, rekreasjon og undervisning. Derfor vil TLP arbeide for å ta vare på matjord, beiteområder og fjordens ressurser, slik at forutsetningen for å drive primærnæring sikres for fremtiden. Som et bidrag må kommunen sette av årlige midler til et primærnæringsfond.

Jordbruk. Jordbruket er en stor del av grunnen til at distriktene i Porsanger fortsatt har en befolkning. Mange gårdsbruk har modernisert driften og driver kjøtt- og melkeproduksjon med gode økonomiske resultater. Forholdene ligger godt til rette også for en satsing innenfor sauenæringen. Vi vil sørge for at sauebeiteområder ikke privatiseres. Skal man lykkes, må man se på samarbeidsformer mellom aktører i næringen, effektive tiltak mot tap til rovdyr, og nytenkning i forhold til driftsform og utnyttelse av kjøtt som råvare for foredling.

Fiske. Fiske har gjennom flere hundre år vært en viktig næring i Porsanger, og vi har fortsatt mange med fiske som hovednæring. TLP ønsker at kommunen skal ha en tett dialog med fiskerne for å sikre fiskerne avsetning på fangsten sin, og bistå fiskerne i arbeidet med å hegne om juridiske rettigheter til fangst av fisk, krabbe og reke nå og for fremtiden.

Oppdrett. Vi vil hegne om fjorden og elvene som grunnlag for næringer, matauk og rekreasjon. TLP vil ikke tillate etablering av oppdrettsanlegg i Porsangerfjorden eller rekestråling.

Reindrift. Reindriftnæringens tilstedeværelse i Porsanger genererer inntekter for lokale tilbydere av varer og tjenester. Det er viktig at det legges til rette for en god dialog mellom næringer som opererer innenfor samme område. Det må tas hensyn til gårdbrukernes eiendoms- og beiterett, samt lokalbefolkningens bruk av områder hvor det ikke har vært beite for rein.

SMÅSKALA TURISME

Reiseliv er en næring i sterk vekst, ikke minst i Nord-Norge. En kommune som Porsanger, med variert, vakker og ren natur, og en rik og variert kultur og historie, har gode forutsetninger for å utvikle en reiselivsnæring som gir arbeidsplasser og styrker bosetningsgrunnlaget i hele kommunen. Beliggenheten midt i Finnmark er gunstig. Det kan være interessant for tilreisende å bli kjent med våre tre språk- og kulturer.

Hensyn til folk. Folket i Porsangers bruk av naturen, tilsier at det er mest hensiktsmessig å satse på reiseliv og turisme i småskala. Stikkord for en slik satsing kan være opplevelses-turisme og miljøvennlig og bærekraftig turisme. Utvikling av reiseliv basert på bruk av natur må ta hensyn til tradisjonell bruk av utmark, og legges utenfor slike bruksområder. Man må ta vare på naturen og forhindre forsøpling. Gjennom nær dialog mellom lokale brukere av naturressursområder og tilbydere av naturbasert turisme, vil man kunne finne gode løsninger for alle parter. Kommunen må sørge for nødvendig dialog for å oppnå gode løsninger.

Turistattraksjonene i Porsanger må tilrettelegges med bedre fasiliteter for besøkende, slik at naturen og miljøet rundt disse bevares. Når reiselivspotensialet skal utnyttes, må lokalbefolkningen og naturen tas hensyn til.

Veiledning. Turistinformasjonen bør ha et hovedsenter i sentrum av Lakselv, med underavdelinger ute i distriktene som sammen kan informere om severdigheter. Kommunen må sørge for at all informasjon samordnes, slik at turistene veiledes på en best mulig måte.

INFRASTRUKTUR

TLP tok i 2016 initiativ til at kommunen fikk laget en vedlikeholdsplan for kommunale veier, slik at man har en konkret prioriteringsliste å jobbe etter. Vi vil ta initiativ til at vedlikeholdsplanen følges opp raskere enn i dag. Vi vil doble de årlige investeringene til vei i den kommende perioden.

Et bedre løypenett for snøskutere. Lokalbefolkningen må bli hørt i større grad hva angår skuterløyper. TLP mener at skuterløyper må tilpasses lokale behov i samråd med lokale foreninger. TLP garanterer for at det ikke blir løypeavgift for snøskuterførere.

BRANN OG BEREDSKAP

TLP mener det er viktig å beholde dagens ordning i brann- og redningstjenesten med sterke og tilgjengelige vaktlag i døgnkontinuerlig beredskap. Vi har flere relativt ferske eksempler på hvorfor det er viktig å ha et godt brannvesen i sentrum av Lakselv. Brantjenesten vår er også først ute når det har vært bilulykker. Vi kan ikke svekke tjenester hvor det kan stå om liv.

Helsetun er et stort enkeltobjekt med et konglomerat av bygninger uten tilfredsstillende brannvegger og sprinkellanlegg. En potensiell evakuering av svake brukergrupper fører til ekstra utfordringer. Helsetun med sine risikoutsatte brukere er alene et argument for å prioritere en god brann- og redningstjeneste og ikke minst et nytt helsesenter.

KULTUR- OG AKTIVITETS- KOMMUNEN PORSANGER

Porsanger er kjent for sitt allsidige arrangements- og kulturtilbud. Arrangementene finner sted rundt hele Porsangerfjorden, fra Sjøsamisk tun i Smørfjord, til Brennelvneset innerst i Porsangerfjorden, videre til Kipparifestivalen i Børselv, fra de store årlige arrangementene i Lakselv til de mindre arrangementene i distriktene. Det skapes engasjement og trivsel gjennom frivillig arbeid til glede for både fastboende og tilreisende.

Markedsføringsstøtte. De mange årlige arrangementene i kommunen bidrar til å holde en jevn aktivitet gjennom hele året. Dette betyr økte inntekter for næringslivet i Porsanger. Når kommunen igjen har en sunn økonomi, vil TLP ta initiativ til en ordning som gir markedsføringsstøtte til de største arrangementene i kommunen.

Idrettsanlegg. Idrettsmiljøene i Porsanger er viktige bidragsyttere til Porsangersamfunnet med sin enorme dugnadsvilje og samfunnsengasjement. Kommunen skal tilrettelegge for idrettsmiljøene slik at oppgradering og vedlikehold av idrettsanleggene prioriteres. TLP vil ta initiativ til at kommunen lager en vedlikeholdsplan for å sikre god kvalitet på fasilitetene idrettsmiljøene benytter seg av.

Tverrpolitisk liste i Porsanger vil:

- Sørge for at kommunen tildeler årlige kulturmidler.
- Prioritere midler til kjøkken og kafé i Porsangerhallen.
- Ta initiativ til at det settes av fondsmidler til Eldrerådet, Ungdomsrådet og Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Utvalgene prioriterer selv bruken av midlene.
- Jobbe for at barn og unge i distriktene skal kunne reise gratis med kollektivtrafikk til og fra treninger og aktiviteter i Lakselv.

VÅRT TREKULTURELLE PORSANGER

Porsanger er rik på språk og kultur. Kommunens navn er på tre språk - norsk, samisk og kvensk: Porsanger kommune - Porsanggu gieldda - Porsangin komuuni. Vårt område har hatt både norsk, samisk og kvensk befolkning i minst 250 år. Vår politikk skal på alle områder ta hensyn til tre stammers møte.

Samisk språk. Et språk må brukes for å leve. Språk er en viktig del av vår identitet, det er snakk om morsmål med formidling av følelser, tanker og verdier. De siste tiårene er det lagt vekt på å bevare, videreutvikle og revitalisere bruk av samisk. Porsanger kommune er innlemmet i et forvaltningsområde der samisk språk også brukes i offentlig sammenheng.

Ájanas mánáidgárdi. Vi i TLP vil garantere for at Ájanas mánáidgárdi skal bestå i egne lokaler med egne utearealer.

Kvensk språk. Forskningsrapporter viser at kvensk språk er i ferd med å dø ut. TLP tok initiativ til at kommunen opprettet et Kvensk språksenter i Lakselv. Fortsatt må Porsanger kommune i samarbeid med andre fremme kvensk språk og dets status. Som et bidrag til å bevare språket vil TLP sørge for at kommunen har en stipendordning for å stimulere innbyggere til å ta utdanning i kvensk språk.

Et kvensk utvalg. TLP mener at det må opprettes et eget politisk utvalg for kvensaker. Utvalget skal behandle saker som naturlig faller inn under kvensk interesseområde.

Samepolitisk satsing. For å ta kommunens ansvar som språkforvalter på alvor, skal TLP arbeide for at et samepolitisk utvalg konstitueres av kommunestyret. Utvalget må få råderett over språktilskudd fra Sametinget. Bruken av disse midlene må forvaltes etter demokratiske prinsipper. Tilskuddet skal brukes på konkrete tiltak som gir resultater i arbeidet med å revitalisere språket. TLP vil at kommunen lyser ut minst 500.000 kr av språkutviklingsmidlene fra Sametinget.

Mer aktivitet. TLP vil at kommunen motiverer til flere aktiviteter og arrangement med utgangspunkt i det trekulturelle og trespråklige Porsanger. Kommunen må bidra med driftstilskudd til kultur- og språkaktører, slik at de oppfyller krav om egenandel når det søkes om prosjektmidler.

UNGDOM TRENGER ET STED Å VÆRE

Ungdom må ha mulighet til å skape et meningsfullt aktivitets-tilbud med hjelp fra kommunen. Vi må erkjenne at tilbudet for unge utover idrett er for svakt. Derfor vil TLP bidra til at unge selv skal kunne skape spennende fritidstilbud, prosjekter og arrangementer. For at dette skal være en reell mulighet må kommunen prioritere penger til ungdomstiltak i sine budsjetter. Kommunen må sette av midler til et ungdomsfond for å støtte aktiviteter av og for ungdom.

Ungdomsklubb i Lakselv. Ungdom savner et naturlig og uformelt møtested i Lakselv, hvor de selv kan bestemme hva innholdet skal være. Bare å ha et sted «å henge» er viktig i seg selv. Åpningstidene tilpasses aldersgruppene slik at både yngre og eldre ungdommer kan ha glede av tilbudet. I distriktene vil TLP prioritere midler til ukentlige aktivitetsklubber for barn og unge gjennom hele skoleåret.

TLP vil at kulturarbeidet i kommunen skal bli enda tydeligere, spesielt for ungdom. Derfor skal vi jobbe for at det tilrettelegges for workshops innen kreative emner, slik at flere ungdommer får anledning til å utfolde seg utover de tilbud som allerede finnes.

Gamingsenter. E-sport handler om å konkurrere i data-spill. Dette er en viktig fritidsaktivitet for barn og unge og bør anerkjennes som en interesse og hobby på lik linje med andre aktiviteter. TLP ønsker at det opprettes et gamingsenter i Lakselv hvor ungdom kan møtes for å spille sammen.

Det er mer og mer vanlig at ungdom samles til LAN hjemme hos hverandre i helgene. Et gamingsenter med alt av nødvendig utstyr og høy internetthastighet vil gjøre Porsanger til en pionér blant kommunene i landet når det gjelder tilrettelegging for E-sport. Det er naturlig at et «Gaming-senter» blir en del av ungdomsklubbtilbudet i Lakselv.

Vi vil også arbeide for at E-sport skal innføres som valgfag i ungdomsskolen.

Trafikalt grunnkurs og jegerprøven. Bruk av naturen er viktig for trivsel og bolyst. TLP vil at bruk av naturen også skal gjenspeile seg i skolehverdagen. Vårt parti skal jobbe for at elever på ungdomsskolen i Porsanger får gjennomført trafikalt grunnkurs, øvelseskjøring på snøskuter samt jegerprøven som valgfag. Jakt og snøskuterkjøring er en viktig del av friluftslivet i Porsanger.

Unge bør få en grunnleggende forståelse for de risikoer og utfordringer rekreasjonskjøring kan by på. Grunnskolen i Porsanger skal gi god opplæring om sikkerhet ved ferdsel med snøskuter om vinteren. Ungdom bør også lære hvordan man takler ekstreme værforhold.

Rusforebyggende arbeid blant ungdom. Forskning viser at inkluderende og langsiktige tiltak har best effekt ved rusforebyggende arbeid. Derfor skal TLP jobbe for tiltak i skolen som inneholder undervisning, trening i selvbestemmelse, sosiale ferdigheter og evne til å håndtere sosialt press. Vi vil innarbeide dette tiltaket i kommunens rusmiddelpolitiske handlingsplan, slik at forebyggende arbeid organiseres gjennom ungdomsskolene i Porsanger. Dette vil føre til en forutsigbar og langsiktig satsning for at alle ungdommer i Porsanger får kunnskap om skader ved bruk av røyk, snus, alkohol og andre rusmidler.

Ungdomsfond. TLP vil arbeide for at kommunen setter av midler til et ungdomsfond, for å støtte aktiviteter av og for ungdom. Tidligere praksis har vært at Ungdomsrådet i Porsanger tildeler midler etter et sett med kriterier.

Denne muligheten ønsker TLP at dagens Ungdomsråd også skal få. TLP vil at kommunen i sine budsjetter prioriterer minst 50.000 kroner årlig til Ungdomsfondet.

Ungdom må ha mulighet til å skape et meningsfullt aktivitetstilbud med hjelp fra kommunen.

KIRKEN MÅ TAS PÅ ALVOR

Kirken brukes av store deler av befolkningen i Porsanger. Noen av de viktigste begivenhetene i menneskers liv skjer i kirken. Kirken har et allsidig aktivitetstilbud for barn og unge, så vel som voksne og eldre. Det frivillige apparatet og mange velvillige givere bidrar til blant annet vedlikehold av kirkens eiendom.

TLP har i denne valgperioden vært med på å øke det årlige driftstilskuddet til kirken med nærmere 300.000 kroner. Det er naturlig at tilskuddet økes, minimum det som tilsvarer årlig lønns- og prisvekst.

Tverrpolitisk liste i Porsanger vil at:

- Kommunen bidrar til vedlikehold av kirkebygningene.
- Kirkegården på Klemetstad restaureres.
- Prester får grunnleggende opplæring i samisk og kvensk.
- Kirken har midler til å engasjere samisk og kvensk tolk.
- Kommunen tar over deler av kirkens daglige vedlikeholdsbehov.
- Kommunen sletter Menighetsrådets gjeld.

TLP VIL TA KLIMA- OG MILJØANSVAR LOKALT

Porsangers natur er rik med fjord, elver, vann, strand, daler, fjell og vidde. Naturen innbyr til næring, næringskombinasjoner og matauk. For de som bruker naturen til rekreasjon og friluftsliv, er mulighetene mange.

Naturen vår er verdifull og sårbar. Innbyggernes langvarige bruk av og samspill med naturen må veie tungt i beslutninger som berører naturen. TLP vet at innbyggerne har forvaltet naturen på en balansert måte i tusener av år. Inngrep i naturen må ikke havne i konflikt med innbyggernes interesser.

Nei til vindmølleparker. TLP vil sørge for at Porsanger ikke blir en vindkraftkommune. Vindindustrien ødelegger naturens økosystemer. Tap av naturmangfold er den største trusselen verden står overfor ved siden av klimaendringene. Frakt av enorme moduler vil føre til store inngrep i naturen. Vindmøller bør være forbeholdt områder i landet som allerede er bebygde eller brukt til andre formål. Urørt natur bør forbli urørt.

Lokale matressurser. Porsanger er en kommune der primærnæringene og sankingskulturen står sterkt. TLP mener at kommunen må prioritere å handle lokal kortreist mat til sine kommunale institusjoner. Kortreist mat er et klima- og miljøvennlig alternativ, samtidig som kommunen støtter opp om lokale tilbydere av råvarer.

Tverrpolitisk liste i Porsanger vil:

- Jobbe mot vern av landområder i kommunen. Vi vil ikke godta en utvidelse eller vern av Vieksa.
- Tilrettelegge for at Porsangerfjorden 2.0-prosjektet gjennomføres i samråd med kommunens innbyggere.
- Prioritere midler til et moderne renseanlegg for utslipp av kloakkvann innerst i Porsangerfjorden.
- Sørge for at kommunen i sitt planarbeid sikrer vannkvaliteten iht. drikkevannsforskriften.
- Ta initiativ til at det innføres skuddpremie på rødrev som et tiltak for å bevare rypebestanden.
- Styrke lokalbefolkningens innflytelse i beslutninger som berører naturen og miljøet.
- Jobbe for grønne og sosiale bomiljøer i Lakselv med gangavstand til barnehager, skoler og sentrum.
- Jobbe for at nye, offentlige bygg tilfredsstiller kravene til passiv eller plusshus.

TLP vet at innbyggerne har forvaltet naturen på en balansert måte i tusener av år.

BÆREKRAFTIG ØKONOMISTYRING

Porsanger er en rik kommune. De som trår sine første skritt i Porsanger er født i et av verdens best finansierte lokalsamfunn. Vi ligger i den delen av landet som har de beste overføringene fra stat til kommune. Tverrpolitisk liste i Porsanger gleder seg til å delta i arbeidet med å forvalte disse inntektene for å gi barn, ungdom, voksne og eldre gode tjenester i hele Porsanger.

Drift etter behov. Vi må ta kontroll over kommunens økonomi. Flere av kommunens tjenester er unødvendig dyre, og det er flere eksempler på tjenester som ikke gir ønsket resultat. Derfor vil TLP ta ansvar for å tilpasse kommunens drift til dagens behov og avvikle tjenester som ikke bidrar til et bedre tilbud for innbyggerne.

Økonomistyring. TLP vil ta ansvar for å forvalte den kommunale økonomien på en bærekraftig måte. Vi vil at kommunen skal følge et sett med økonomiske styringsregler. Politikerne må stille krav om avsetninger til disposisjonsfondet, og rådmannen bør utarbeide fordelingsnøkler som brukes ved fastsettelse av kostnader til de ulike deler av kommunens tjenestetilbud. Eksempler på kriterier som bør legges til grunn er folketall, elevtall og bygningers areal.

Budsjett. Vi vil stille krav til rådmannen med klare føringer for budsjettets grunnarbeid. Styringsreglene skal ligge til grunn for rådmannens arbeid med konsekvensjustert budsjett, som er grunnlaget for politikernes budsjettarbeid. Bare slik kan kommunen sikre bærekraftig drift etter reelt behov, uavhengig av hvem som får flertall for sine budsjett.

Eiendomsskatt. Våre folkevalgte skal jobbe for at målet om sunn økonomi og øvre gjeldsgrad innarbeides i kommunens overordnede planer, slik at politikere i fremtiden har klare retningslinjer å styre etter. Kommunen må ha en troverdig plan for å ta igjen det økonomiske etterslepet. Derfor vil det ikke være formålstjenlig å redusere eiendomsskatten før kommunes økonomi igjen er sunn.

Investeringer. Investeringsbudsjettet må brukes smartere når det er behov for innkjøp av varer og tjeneste. Dette vil styrke driftsbudsjettet samtidig som rådmannen må synliggjøre behov overfor kommunestyret. Kommunestyret tar den endelige beslutningen om hvilke investeringer som prioriteres eller ikke. Dette er en form for kostnadskontroll som er nødvendig i større virksomheter som en kommune.

For å ta kontroll over økonomien vil TLP:

- Stille krav om et årsoverskudd på minimum 1,75 % av kommunens årlige inntekter.
- Legge føringer for rådmannens beregninger av budsjett-rammene for kjøp av varer og tjenester, disse skal ikke overstige 60 mill. kroner i året.
- Stille krav om månedlige regnskapsrapporter med tilhørende forslag til reguleringer.
- Stille krav om rutiner for budsjettkontroll på ledelsesnivå for best mulig budsjettstyring.
- Sørg for at kommunen setter av midler til prosjektledelse og oppfølging av kommunens ansvar som byggherre i byggeprosjekter, slik at prosjektene ikke overskrider sine rammer.
- Avdekke områder hvor kommunen kan være tjent med å løse oppgaver selv, med egen fagkompetanse, i stedet for å kjøpe tjenester.

Vi må ta kontroll over kommunens økonomi og redusere utgiftene uten at innbyggernes tjenestetilbud svekkes

VÅRE UNGDOMMER

Ungdom trenger et møtested i Lakselv hvor de selv kan bestemme hva innholdet skal være

NATUR OG MILJØ

Innbyggernes samspill med naturen veier tungt i beslutninger som berører natur og miljø

SAMISK & KVENSKE SPRÅK

Vår politikk skal på alle områder ta hensyn til tre stammers møte

TVERRPOLITISK LISTE I PORSANGER

BESØK OSS PÅ WWW.TLIP.NO

KOMMUNEPGRAM 2019-2023